

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 14. januarja 1904.

Štev. 2.

„Mir“ dobi prilogo!

Svojim koroškim naročnikom naznanjamo, da dobi „Mir“ z novim letom prilogo, in sicer zabavno poučen list

„Domoljub“,

ki izhaja dvakrat na mesec.

To prilogo dobivali bodo samo koroški naročniki. Cena listu ostane dosedanja. Pričakujemo pa, da se bo število naših naročnikov sedaj zdatno pomnožilo in pozivljamo svoje somišljenike, da delajo z vsemi močmi na to, da „Mir“-u z novo prilogo pridobijo čim največ novih naročnikov!

Agitirajte, da dohaja „Mir“ v vsako slovensko hišo!

Vsak dosedanji naročnik naj „Miru“ pridobi vsaj enega novega naročnika!

Zahtevajte „Mir“ po gostilnah, v katere zahajate!

Delajmo skupno za narodov blagor, širimo med ljudstvo pravo omiko in navdušenje za narodove svetinje potom dobrega lista!

Gospodarski pregled Avstrije za leto 1903.

Žetev.

Žetev je bila dobra, živinske cene visoke, a kmetški stan je še vedno v veliki zadregi; treba bi bilo postavnih pripomočkov, a državni zbor ni prišel do dela, ker se v Avstriji vedno hoče le za radikalne Nemce vladati in za njihovo prevzetno politiko. Že to leto bi bilo treba ponavljati naše colninske zveze z Laško in Nemško in Ogersko, zveze, ki imajo odločilno vplivati na cene pridelkov: žita, vina, živine, — a državni zbor ni prišel do dela. Posebno nasproti Ogerski Avstrija ne nastopa, kakor bi tirjale njene koristi.

Sladkor.

Velevažno je za avstrijsko kmetijstvo, da se je letos razdril sladkorni kartel. Najbogatejše avstrijske dežele, Češka in Moravska, pridelavajo veliko pese, iz katere se dela sladkor. Z umetnimi sredstvi se je do zdaj vzdrževala cena sladkorja na neki višini. Kartel se je moral raziti, cena se je znižala pri 100 kgr približno za 20 K, in to pomeni za tovarne in kmete v dotičnih krajih velikansko izgubo. Kmet, ki pridelava žito in redi živino, mora stati na strani sosedu, ki pridelava peso, in kmetijstvo v severnih deželah mora se zanimati za skrbi kmetov v planinah. Le-ta prememba na sladkornem trgu bo zelo čutno vplivala na avstrijsko kmetijstvo.

Termin-trgovina.

Termin-trgovina z žitom se je v Avstriji postavno prepovedala v tem smislu, da se ne sme barantati po starih običajih (usance). O novih načelih se zdaj še pripravljajo borzijanci in zastopniki kmetijstva. Konečno bodo govorili še ministri in njihove besede bodo nazadnje odločile.

Zastopniki kmetijstva želijo, da bi se termin-trgovina tudi v Budimpešti uravnala; kajti če tam ostane, ne bo postava imela nobenega uspeha. Avstrija in Ogerska ste dve sestri, med katerimi ni takega plota, da bi židje ne mogli čez.

Cena živine.

Visoke cene živine napotile so mesarje na Dunaju, da so začeli tirjati otvoritev rumunskih in ruskih mej, to se pravi, naj bi se Rumuniji in Ruski omogočilo uvažati več živine v Avstrijo. Dunajske mesarje je v prejšnji dobi podpiral občinski zastop, letos ne več. Če se otvore meje na vzhodu države, prišle bodo z rumunsko živino tudi razne živinske bolezni in Avstriji bi Nemčija zaprla meje. Mi bi imeli potem na naših trgih rumunsko in rusko živino, naše pa bi ne mogli izvažati.

Razstave.

Kmetijskih razstav je bilo v tem letu mnogo: v Pragi je vsako leto kmetijska razstava, lepa razstava je bila v Olomucu, druga v Lincu, tretja v Eger-u, v Ausig-u, razstava konj je bila na Dunaju, posebna razstava žrebcev v Ens-u in Judenburgu. V prvi vrsti nas zanima sevé razstava v Celovcu. Na ti razstavi se je prikazalo, da Koroška v konjereji vrlo napreduje, da ima pa tudi živinoreja lepih uspehov, žal ne ravno v naših slovenskih krajih, ki nimamo tako dobrih planinskih pašnikov, kakor Nemci; nimamo potem živinorejskih društev, ki so jako primeren pripomoček za povzdigo živinoreje.

Nesreče.

Za nekatere kraje je bilo letošnje leto posebno nesrečno; Bog jih je obiskal, pravimo, kedar zadene ljudi tako velika žalost. Bog bo tudi pomagal, a dobri ljudje so tudi pomagali in naj pomagujejo po močeh še dalje, da po povodnji poškodovane vasi pretrpe žalostni čas.

Za kraje, ki so vodi tako razpostavljeni, bo menda treba v bodoče kaj ukreniti, da se jim zdatno pomaga. Kaj bo s Kanalsko dolino, kaj z nekaterimi kraji ob Zili, če pride več takih povodenj?

Gospodarska društva.

O posojilnicah je „Mir“ že poročal; a ponavljamo številke, ki so velevažne za Koroško: Bilo je prometa 4,677.000 kron; rezervnih zakladov 178.000 kron; letnega dobička 19.000 kron. Te številke so za nas Korošce velevažne. Delajmo s tem premoženjem za svoj obstanek z največjo marljivostjo!

Gospodarska zadruga v Sinčivasi imela je prometa 247.000 kron; žita je oddala za 87.000 kron, a vedno je še pasivna; vendar je zdaj upanje, da, če se ji še nekaj časa pomaga, doseže svoj namen in začne delovati brez škode, kar do zdaj ni bilo mogoče.

Konzumno društvo v Štebnu ob Zili vrlo napreduje.

Kmetske zadruge.

Dné 27. aprila 1903. l. se je od vladarja potrdila postava o kmetijskih zadrugah. Več kot 30 let so to stvar priganjali najznamenitejši politiki; trpelo je dolgo, predno se je javno mnenje ogrelo za to misel. Avstrijsko poljedelsko ministerstvo je najpoprej zadrugištvo tako razumelo, da imajo zadruge glavni namen, vzdržavati kmetška posestva. Kjer pride gospodar na kant, naj bi imela zadruga vzprejeti posestvo in skrbeti, da jo dobi zopet kmetšk posestnik v roke; najprej kot najemnik, potem preide v njegovo last.

Žal, da sedanja doba za tak načrt ni ugodna. Po zimi se ne seje; kedar je vse zmrzlo, zmrzne tudi živa cima. Kmetški stan je zdaj v taki zimi — v času, ko je nekako vse zamrznilo, in ko se en dom za drugim podira. V takem času pride preveč posestev v nič, in zadruge bi res ne bile zamogle izvršiti naloge, ki jim jo je bil namenil poljedelski minister. In vendar bi bil tak namen prelep, in vendar morajo kmetška društva prej ali slej poprijeti se tega posla. A zdaj ni šlo, bilo je preveč nasprotstva, in celo najboljši prijatelji kmetov morajo priznati, da zdaj ne gre. Sprejela se je postava v drugi obliki, a ta oblika je taka, da se ne ve, kaj z njo početi.

Če si kdo stavbo gradi, mora vedeti, kakšen namen bo imela. Ali naj bo stanovanje za ljudi, ali hlev, ali skedenj, po tem se bo ravnal zidarski mojster. Če pa bi kdo hotel zidati hišo in mojster ga vpraša: zakaj pa naj bo? Lastnik pa sam ne vé: ne vem, kaj bom z njo, le hišo hočem imeti, — potem tudi zidarski mojster ne bo znal napraviti načrta, in če bo gradil, postavil bo stavbo, ki bo pripravna za vse, in za ničesar.

Država je dala kmetom zadruge, to je postavo, ki je podobna stavbi, ki ima le štiri stene in streho: znotraj pa še ni nič. Notranjost naj bi uravnale dežele s posebnimi postavami. Dozdaj se

deželni zbori niso upali lotiti tega dela. Žalibog se mora reči, da se je gorečnost za to misel v ti dobi zelo ohladila, in da marsikdo misli, da se po ti poti ne bo prišlo naprej. Tako smo prišli do mesta, kjer nam je steze zmanjkalo, in zdaj ne znamo več naprej. Ves namen teh društev bi v sedanjih razmerah bil, da zastopajo koristi kmetškega stanu in pobirajo stroške, ki jih dela organizacija.

Ni dvojbe, da so nam zadruge potrebne in da je zadruga postava sezidana na zdravo misel: Kakor so občine potrebne v mnogoterem oziru, a predno so se postavno uravnale občine, bilo je treba družin, in so se družine in posamni domovi potem zvezali v občine, — tako se nam zdi, da je najprej treba prostovoljnih društev in ta se bodo polagoma družila v večjo zvezo deželnih in državnih zadrug. Počakajmo, da se razvijejo mlada društva, z razvojem se bodo pa začeli ljudje bolj zanimati, vedno bolj se jih bodo udeleževali in tako se bo vzbudila stanovska zavest.

A sprva je težko, spraviti voz v tir. Treba je razumnih, podjetnih, požrtvovalnih mož; na teh leži vse; kjer se bodo taki našli, napredovale bodo zadruge, imele bodo uspehov, kjer pa teh ni, bodo tudi začeta društva sprva prenehala, pozneje pa se bodo brez dvojbe zopet povzdignila h krepki rasti.

Vedno pa je nam treba pred očmi imeti veliki smoter združenja, biti prepričan, da je v združenju moč, in zavedati se dejstva, da je po zadrugi poti mogoče uresničiti vse opravičene želje kmetškega stanu. Če bodo zadruge zacvetele, prišel bo kmetom čas blagostanja, če pa ne bo mogoče vseh kmetov združiti v zadrugištvo, propal bo kmetški stan popolnoma.

Dopisi.

Velikovec. (Pri volitvi v komisijo za osebni dohodninski davek), ki se je dne 7. t. m. na tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu vršila, bili so izvoljeni: V tretjem razredu Ludovik Greiner, urar v Velikovcu, z 61 glasovi za uda, Ivan Benke, sedlarski mojster v Velikovcu, z 61 glasovi za namestnika. V drugem razredu Šimen Čemer, dekan v Velikovcu, z 18 glasovi za uda, Matija Randl, župnik v Šrabeku, z 16 glasovi za namestnika. V prvem razredu so dobili štirje kandidati vsak po 1 glas, moral je tedaj žreb odločiti; izžreban je bil kot ud Ernst Strauss, trgovec v Velikovcu, namestnikom pa je bil izvoljen z 3 glasovi uradnik grofa Thurna v Gutštajnu Eichholzer. V tretjem in prvem razredu so zmagali tedaj nemški nacionalci, v drugem pa Slovenci; pri nekoliko boljši organizaciji bi bila tudi v tretjem razredu zmaga naša. Ona volitev ima veljavo za tri leta.

Krčanje. (Izjava.) Podpisani krajni šolski svet prosi, da se v „Miru“ št. 53. od dné 30. decembra 1903 navedena napaka v prihodnji številki „Mira“ pojasni. Objavilo se je namreč v članku: „Nemški »schulverein« na delu“ v odstavku: „Razne podpore; t. j. za učila itd.“ med drugimi tudi šola na Krčanjah. Ni res, da bi naša šola oziroma krajni šolski svet, ki sta ustanovljena l. 1880., kdaj od nemškega »schulvereina“ kako podporo dobili. Krajni šolski svet na Krčanjah dné 5. januarja 1904. Aleš Blažič, načelnik; Jan. Nedved, namestnik.

Vogrče. (Odgovor.) V 53. številki „Mira“ od dné 31. grudna 1903 se imenuje med šolami, ki so dobile od nemškega šulferajna podporo, tudi naša šola. Izjavljam, da krajni šolski svet nič ne vé o tem, če se je sploh dala kakšna podpora; kdo jo je neki le prejel? Morebiti pa nemški, ali bolje rečeno, ponemčevalni šulferajn le „farba“, ko več šol imenuje, da potem ložje berači! Sploh pa od tega protikatoliškega, protiaustrijskega in tudi protinárodnega društva ne potrebujemo podpore. Krajnega šolskega sveta načelnik Pavel Vakovnik. — (Dostavek: Dobro tako! To je možata beseda, ki kaže, kako delajo na Koroškem liberalni nasprotniki. Upamo, da se bode tako oglasilo še več drugih šolskih načelnikov.)

Šmarjeta pri Telenbergu. (Licitacija lova.) V nedeljo, dné 3. t. m. popoldne se je v

Žitne cene 10. januarja 1904.

Na Dunaju velja	
pšenica (Ogerska) K 8.50 do K 9.—	
pšenica domača " 7.90 " " 8.40	
rž " 6.75 " " 7.—	
ječmen " 6.50 " " 7.25	
oves " 5.55 " " 6.25	

Cene so se nekoliko zboljšale, ker veliki žitni trgovci mislijo, da je mogoča vojska na vzhodu med Rusko in Japonsko. V vojnem času bi se ne moglo dovažati k nam ruskega žita in naši pridelki bi bili več vredni.

Detelja se ceni (Ogerska) K 58 do K 61. — Domača bo letos dražja, ker je bo prišlo zelo malo; vsled suše ni obrodila povsod. Domača lepa detelja se plačuje danes po 64 K, slabše vrste manj.

Trava velja: timoté K 17.50 do K 21.—
" " ray " 18.— " " 20.—

Loterijske številke od 9. januarja 1904.

Trst	76	66	74	12	16
Linc	21	27	7	40	61

NAZNANILA.**Egidij Jeglič, Selo,**

pošta Žirovnica na Gorenjskem,

priporoča svojo veliko zalogo doma žganih pijač, kakor:
Brinjevec, prve vrste, naturen . . . 1 liter K 2.40
Silvovec, star, prve vrste, naturen . . . 1 " " 2.—
Tropinovec, star, prve vrste, naturen . . . 1 " " 1.60
Kislec (Säuerling) lanski, naturen . . . 1 " " 1.60

Pošiljam od 1 litra naprej po pošti ali po železnici. Prosim, naj vsakdo poskusi in prepričal se bode, da prodajam le samo naravno in dobro blago.

Pri pomanjkanju teka, motenju prebavljanja, slabotnem želodcu, glavobolu, slabosti in drugih želodčnih boleznih itd. so

Brady-eve želodčne kapljice (marijacejske)
izborno in skušano sredstvo. Zahtevajo naj se izrecno **Brady-eve želodčne kapljice.** Dobé se v lekarnah, če ne, pa naravnost v lekarni C. BRADY, DUNAJ, I, Fleischmarkt 1. — Cena 1 stekl. K —80, 1 vel. stekl. K 1.40 z navodilom.

Kdor ljubi dobro čašico čaja, zahtevaj povsod najfinjši in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Napravljen iz najfinjših čajev Kitajskega, Indije in Cejlona. Pristno le v izvornih zavojih. Zaloge razvidne iz lepakov.

INDRA TEA IMPORT COMPANY, TRST.

Sprejem jednega **učenca**, ki bi imel veselje izučiti se puškarskega obrta. Biti mora zdrav in krepak deček, ki je dovršil ljudsko šolp in je že 14 let star. Obrniti se je treba na mene podpisanega.

Ludovik Borovnik,
puškar v Borovljah na Koroškem.

Čitajte! — Čitajte!**Vseslovenski dnevnik**

z najmnogobrojnejšimi in najnovejšimi vestmi iz vseh slovenskih dežel in iz tujine je

„Slovenec“.

„Slovenec“ dobiva najhitrejša poročila in najzanesljivejše informacije.

„Slovenec“ ima zvezo z vsemi slovanskimi narodi ter je o njih gibanju najnatančnejše poučen.

„Slovenec“ stoji na stališču krščanskega demokracizma ter s poljudnimi spisi, stoječ na stališču katoliške vere, dviga moralno silo našega naroda.

„Slovenec“ prinaša o vseh državah najboljša situacijska poročila ter ima dopisnike, ki so proučili razmere na licu mesta.

„Slovenec“ se odlikuje po najboljših poročilih iz državnega zbora, katera poročila piše slovenski državni poslanec, ki ima kot član „Slovanske zveze“ priliko biti o vsem točno poučen.

„Slovenec“ bo prinašal velezanimive podlistke in je radi tega stopil v zvezo z najboljšimi slovenskimi pisatelji.

„Slovenec“ si je zagotovil v novem letu poročila

o trgovini in obrtništvu iz peres prvih strokovnjakov in prvih slovenskih sociologov.

„Slovenec“ se z vsakim dnem izpopolnjuje ter bo z novim letom otvoril tudi pregled o gibanju na socialnem polju, kateremu bo posvečeval še več pozornosti nego doslej ter se bo posebno bavil tudi z narodnim gospodarstvom.

„Slovenec“ prinaša najnovejša in najzanesljivejša brzojavna in telefonska poročila, katera morejo drugi listi prinašati šele pozneje.

„Slovenec“ je odločen borilec za pravice slovenskega naroda in kot tak hoče združevati za narodni boj vse poštene Slovence pod trobojno zastavo ter ga v odločnem nastopu ne ovirajo nobene zveze z neprijatelji slovenskega naroda.

Dober dnevnik

je vsakomur neobhodno potreben, zato

čitajte, naročajte, širite „Slovenca“!

Dnevnik „Slovenec“ velja:

Po pošti prejeman: za celo leto naprej 26 K, za pol leta naprej 13 K, za četrt leta naprej 6 K 50 vin, za mesec naprej 2 K 20 vin. — V upravnishtvu prejeman: za celo leto naprej 20 K, za pol leta naprej 10 K, za četrt leta naprej 6 K, za mesec naprej 1 K 70 vin. — Za pošiljanje na dom 20 vinarjev na mesec. — Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katoliški tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Na zahtevo se pošlje list na ogled.

„Slovenec“ se prodaja v Celovcu pri

Josip Sowa,

prodaja časnikov na starem trgu.

Prodaja po izvornih tovarniških cenah vsled predležečega tovarniškega cenika.	Glavna zaloga za Guštanj: Rudolf Brundula, trgovina z mešanim blagom. Prevalje: Rajmund Zimmerl.	Vsaka res praktična gospodinja, ki dobroto steklenine (emajlnih posod) sodi ne le po čisti zunanosti barve, marveč edino le po merodajni trajnosti, trpežnosti v uporabi in nizki ceni, kupuje danes izključno le sivo postekleneno (emajlirano) secesijsko emajl-posodo za kuhanje komanditne tvrdke P. Westen , Požun-Ligetfalu.	Glavna zaloga za Žel. Kaplo: Adolf Pribel, trgovina z mešanim blagom. Črno: M. Punzengruber, trgovina z mešanim blagom.	Prodaja po izvornih tovarniških cenah vsled predležečega tovarniškega cenika.
---	--	--	--	---

Ozira vredno!

Podpisana trgovka na Rudi namerava napraviti

razprodajo

svoje velike zaloge **mešanega blaga** vseh vrst, in je zato prosila za dovoljenje obrtne oblasti, ker se hoče vsled starosti in bolehnosti trgovini čisto odtegniti. Že danes razprodaja raznovrstno blago po zelo znižanih cenah, ceneje kakor pri vsaki drugi razprodaji.

Ruda, dné 28. decembra 1903.

Marija Mauchler.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrobanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme za vrednostne papirje. — Zavaruje sročke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.